

CREENCES I REFRANYS DEL MES D'ABRIL

En el mes en què la vegetació reviu i s'obren les flors; d'aquí que els llatins l'anomenessin "aprilis", terme que enclou la idea d'obrir. Els primers dies d'abril són considerats com els més rúfols de la primavera, i segons el dir de la gent no són pas dies d'abril, sinó els més durs del març, com ja vàrem explicar el mes passat.

Malgrat ésser qualificat de gentil i d'escaure's en plena primavera, la parèmia en parla amb molta duresa:

"L'abril, cada dia en fa mil"

"D'abril, un de bo entre mil"

"Quan l'abril no sap què fer, pren el dimoni per conseller"

Durant aquest mes de l'any solen produir-se les darreres fredorades, prou intenses de vegades per a ésser perjudicials a la salut del cos i dels conreus:

"L'abril rient, mata de fred a la gent"

"Abril acabat, hivern passat"

Les pluges tenen una rellevant importància, i la veu popular tant s'exclama per poques com per masses:

*"L'abril gentil, tant aviat plo-
ra com riu"*

*"L'abril mullat, de pa ve car-
regat"*

*"Mes d'abril, aigua poca i
núvols mil"*

Els trons d'abril són de bon averany i favorables per a les collites:

*"Tronada per l'abril, cada gra
en torna mil"*

*"Abril tronat, bon any asse-
gurat"*

Es l'època de l'apetència ge-
nèsica per a la majoria de les espè-
cies animals petites:

*"Per l'abril, ous i lloques a
mil"*

*"Matant una mosca per l'a-
bril se'n maten deu-mil"*

La bonança del temps despul-
la el bestiar del pelatge i plomatge
que els han fet de vestits durant
l'hivernada i els fa sortir els nous:

*"Per l'abril bell, el bestiar
muda la pell"*

L'abril és el mes de les
flors:

*"Per l'abril cada branca fa
son fil"*

*"Del raim per l'abril la flor i
pel maig el color"*

*"Abril, rialles, flors i el maig
se m'emporta els honors"*

"Per l'abril el prat riu"

Es el temps de l'arribada de
molts ocells que venen a passar
l'estiu a casa nostra:

"Per l'abril ocells a mil"

*"Si vols saber si ja ha arribat
l'abril, les orenetes t'ho vin-
dran a dir"*

DIES ASSENYALATS

Dia 23, Sant Jordi: Patró de Catalunya. Cavaller i màrtir, és heroi d'una gran gesta cavalleresca que la veu popular universal situa a les terres allunyades de la Capadòcia, però que la tradició catalana creu esdevinguda als voltants de la vila de Montblanc.

*"Diuen que assolava els vol-
tants de Montblanc un monstre
ferotge i terrible que posseïa les
facultats de caminar, volar i nedar
i tenia l'alè pudent, fins al punt
que des de molt lluny amb les se-
ves alenades enverinava l'aire i
produïa la mort a tots els qui el
respiraven. Era l'estrall dels ra-
mats i de les gents i per tota a-
quella contrada regnava el terror
més profund. Les gents van pen-
sar donar-li cada dia una persona
que li serviria de presa, i així no
faria estrall a tort i dret. El veïnat
va cloure fer cada dia un sorteig
entre els vilatans, per saber qui
seria lliurat a la fera. La fera
se'n devia sentir satisfeta, car va
deixar de fer les malvestats d'a-
bans..."*

*Un dia va voler la sort que
fós la filla del rei la destinada a
ésser pa del monstre. La princesa
era tan jove i gentil que alguns
ciutadans es van oferir a substi-
tuir-la. Però el rei no ho va voler.
La donzella va sortir de la ciutat
i s'encaminà cap el cau de la fera,
mentre tothom la mirava descon-
solat.*

*Però fou el cas que, quan va
ser un xic enllà de la muralla se
li presentà un jove cavaller, caval-
cat en un cavall blanc i amb una
armadura tota daurada i lluent. La
donzella, esborronada, li digué que*

*fugís de pressa. puix que per allí
rondava una fera. El cavaller li
digué que no temés. que no li
havia de passar res. ni a ell ni a
ella, per tal com ell havia vingut
expressament per combatre el
monstre, per matar-lo i alliberar
del sacrifici la princesa i la ciutat
de Montblanc del flagell que li
representava el veïnatge d'aquell
monstre. I entre aquestes, la fera
va presentar-se i el cavaller d'una
llançada la va malmetre. El ca-
valler, que era Sant Jordi, lligà la
bèstia pel coll i la dóna a la don-
zella perquè ella mateixa la por-
tés a la ciutat.*

*El rei volia casar la princesa
amb el cavaller, però Sant Jordi
que no la mereixia, va dir que
havia tingut una revelació divina
i que no ho havia fet per ell ma-
teix i per tant no mereixia cap pre-
mi. Recomanà a tots que fossin
bons cristians i desaparegué mis-
teriosament tal com havia vingut"*

Sant Jordi va ajudar molt
els catalans en les lluites contra
els moros i en la reconquesta de la
terra del poder sarraí.

Les Corts Catalanes, l'any
1459, van decretar festa el dia
de Sant Jordi, però malgrat això,
la festa no va arrelar. Se celebrava
una solemne funció a la capella
del palau de la Generalitat i es re-
partien ramelletes de flors i lla-
minadures a les dames que hi assis-
tien. En ésser disolta la Generali-
tat, la festa perdé el caient senyo-
rívol que l'havia caracteritzada i
es permeté al poble l'accés a la ca-
pella que fins aleshores havia es-
tat retringit. També data de lla-
vors la fira de roses. Aquesta era
qualificada com la fira dels ena-
morats, perquè hi anaven les
parelles de promesos, els nuvis i
els que feia pocs anys que eren
casats.

Era costum que ells firessin
llurs companyes amb un ram de
roses.

Costumari Català de
Joan Amades
Teresa Ametller

JOCS I JOGUINES

MARIGÓ

Martorell

MATERIALS PER LA CONSTRUCCIO

Magatzem:
Carrer Pirineu, 34
Tel. 842 09 38

LA ROCA

